

uvoz. zákona k j. n. pozbylo účinnosti. Není tudíž usnesení v odpor brané zmatečným pro nepříslušnost krajského soudu v Hradci Králové jako soudu rekursního.

Čís. 191.

Rádným soudům nepřísluší, by předsevzaly zajištění důkazů o opotřebení a poškození věcí, jež dle zákona o válečných úkonech byly zabráný k vojenským účelům.

(Rozh. ze dne 3. června 1919, R I 202/19.)

Firma A. ve Vídni navrhla u okresního soudu v Chebu, by proveden byl k zajištění svému důkaz soudní obhlídkou a znalci o opotřebení a poškození nemovitostí, průmyslového zařízení a svršků, firmě patřících, jež za války byly c. a k. vojenskou správou dle zákona o válečných úkonech zabráný k vojenským účelům. Okresní soud návrhu vyhověl. Za řízení učinila čsl. finanční prokuratura v Praze v zastoupení býv. c. a k. vojenské správy návrh, by řízení bylo zastaveno, poněvadž soud není povolán k tomu, by řečené důkazy prováděl. Okresní soud tomuto návrhu nevyhověl v podstatě proto, že ani v zákoně o válečných úkonech ani v prováděcím nařízení k tomuto zákonu není zcela jasně a nepochybně vysloveno, že by pořadem práva nebylo lze uplatňovati nároky, jichž prováděné důkazy se dotýkají. Rekursní soud (krajský soud v Chebu vyhověl rekursu finanční prokuratury do tohoto usnesení, usnesení i s předchozím jednáním zrušil a zastavil další řízení, poukávav k tomu, že soudům nepřísluší prováděti zajištění důkazů o nárocích, o nichž rozhodovati nejsou povolány, a že rozhodovati o nárocích, jichž se důkazy týkají, náleží úřadům správním, pokud se týče zvláštním komisím.

Nejvyšší soud nedal místa dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 1 j. n. jsou soudové ku vykonávání soudní moci povoláni pouze v občanských právních věcech a mohou proto vedle §§ 384 až 389 c. ř. s. také důkazy zajišťovány býti jen v záležitostech práva soukromého. Dovolatelka navrhla soudní zjištění opotřebení a škod, jež jí vznikly na nemovitostech a jich průmyslovém zařízení, jakož i na předmětech, při zabrání jejího závodu k účelům vojenským podle předpisu zákona o válečných úkonech ze dne 26. prosince 1912 čís. 236 ř. z. spolu vojenskou správou požadovaných. Avšak právě citovaným zákonem a k němu vydaným prováděcím nařízením ze dne 23. ledna 1918 čís. 23 ř. z. vyhrazeno jest vyšetření všech okolností otázky náhrady takové se týkající, úřadům politickým pokud se týče zvláštním komisím sestaveným úřady správními (§ 33 zák. cit. čl. I., k § 18, k §§ 19 a 20 a k § 33 prov. nař.). Z toho plyne, že vyšetření rozsah škody, již navrhuje firma na podniku svém a jeho zařízení, k válečným účelům zabraném, utrpěla, jest zákonem o válečných úkonech prohlášeno za záležitost práva veřejného a že stanoveno pro vyřízení její zvláštní řízení, čímž řízení před soudy jest vy-

loučeno. Nesprávně udává dovolatelka, že řízení komisionelní, citovaným zákonem normované, nelze zavést, poněvadž jedná se o nárok proti bývalému vojenskému eráru, který již nepozůstává. Vždyť zákonem ze dne 28. října 1918 čís. 18 sb. z. a n. zachovány byly v platnosti všechny dosavadní, v bývalé rakouské říši platící zákony a nařízení a zvláště pokud se týče zákona o válečných úkonech, byla nařízením Národního výboru ze dne 29. října 1918 č. 12 sb. z. a n. zrušena jen dosavadní militarisace a vojenský dozor závodů, kdežto §em 2 cit. nař. povolal současně Národní výbor veškeré závody, jež dosud byly zákonu o vojenských úkonech podřízeny, do služeb československého státu ve smyslu tohoto zákona, čímž další jeho působnost výslovně uznal. — Také nesprávně poukazuje stěžovatelka na zákon ze dne 2. listopadu 1918 č. 4 sb. z. a n., jenž ustanovuje, že, pokud pro nároky proti státu neplatí předpis § 2 č. 6 zákona o nejvyšším správním soudu, lze uplatňovati nároky takové u řádných soudů a příslušným pro žaloby takové že jest v první stolici zemský soud v Praze. Především stanoví zákon tento jen příslušnost soudní, aniž by určoval pořad práva pro nároky samé. Mimo to vytkl zřejmě, že předpis netýká se nároků, které vyřizují se úřady správními v mezích jejich příslušnosti. Poněvadž předmětný nárok náhradní určuje se dle zákona o válečných úkonech cestou správní, vymyká se rozhodování o něm příslušnosti řádných soudů. Kde ale soudové rozhodovati nemohou o nároku, tam nepatří k jejich příslušnosti ani zajišťování důkazu, vztahujícího se na takový nárok. Ježto pak dle § 41 j. n. soudce, jakmile se věc u něho zahájí, zkoumati má svou příslušnost a má podle § 42 j. n. v každém období řízení vysloviti zmatečnost řízení, shledal-li, že právní věc řádným soudům jest odňata, právem rekursní soud dle § 477 čís. 6 c. ř. s. a § 514 odst. 2. c. ř. s. stížnosti finanční prokuratury vyhověl a správně rozhodl. Dovolacímu rekursu nelze proto přiznati úspěchu.

Čís. 192.

Pro sdružení se více osob za účelem převzetí skladu tabáku a tabáčních prodejen útvar výrobního a hospodářského společenstva se nehodí.

(Rozh. ze dne 3. června 1919, R I. 204/19.)

Žádost Viléma B. a spol. za zápis firmy: »Tabáčnické družstvo československých válečných invalidů v P., zapsané společenstvo s ručením obmezeným,« byla rejstříkovým soudem (krajský soud v Plzni) zamítnuta. Důvody: Dle § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. z. o výrobních a hospodářských společenstvech platí předpisy tohoto zákona pro spolky s neobmezeným počtem členů, jejichž účelem jest, by podporovaly výdělek aneb hospodářství svých členů společným provozováním podniku neb poskytováním úvěru, a jsou v témž § některé z těchto spolků podle druhu své činnosti příkladem uvedeny. Předpokládá proto toto zákonné ustanovení, by členové takového spolku měli svůj, to jest samostatný výdělek nebo hospodářství a tento výdělek nebo hospodářství by podporováno býti mohlo a podporováno bylo společným